

Utbildningsdepartementet

Utvärderingsavdelningen
Aija Sadurskis

YTTRANDE

2002-06-18
Reg.nr 641-3934-01

Ansökan om rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen (Dnr U2001/4076/UH)

Ersta Sköndals sjuksköterskehögskola har ansökt hos regeringen om rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen.

För att granska ansökan har Högskoleverket anlitat en grupp sakkunniga bedömare. Gruppen har bestått av professor Astrid Norberg, Umeå universitet, professor Giggi Udén, Malmö högskola, och docent Birgitta Engström, Umeå universitet, samt ämnessakkunnige leg. sjuksköterska Jonas Ericsson, Psykiatriska riksföreningen.

Bedömarna har granskat ansökan med underlagsmaterial. Gruppen har avstått från att besöka lärosätet med hänvisning till tidigare gjorda utvärderingar av lärosätets grundutbildning som till stora delar är relevanta även för specialistutbildningen (se reg. nr. 61-476-95 och 641-315-99).

Bedömningen har gjorts i anslutning till bedömning av ansökan från Linköpings universitet. De sakkunniga har avgett ett gemensamt yttrande, vilket bifogas.

Bedömning

De sakkunniga anser att Ersta Sköndals sjuksköterskehögskola har tillräckliga förutsättningar för att utfärda examen för specialistsjuksköterskor. Utbildningen bör föjas upp inom fyra år.

Beslut

Högskoleverket instämmer i de sakkunnigas yttrande och föreslår att Ersta Sköndals sjuksköterskehögskola ges rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen. Om den föreslagna examensrätten beviljas avser Högskoleverket att följa upp beslutet inom fyra år.

Detta beslut har fattats av universitetskansler Sigbrit Franke efter föredragning av utredare Aija Sadurskis. Vid beslutet var även kanslichef Lennart Ståhle och avdelningschef Ragnhild Nitzler närvarande.

Sigbrit Franke

Aija Sadurskis

Kopia:

Rektor, Ersta Sköndals sjuksköterskehögskola

De sakkunniga

Yttrande över ansökningar om examensrätt för
specialistsjuksköterskeexamen från Ersta Sköndals
sjuksköterskehögskola och Linköpings universitet

Uppdraget

Högskoleverket har tillsatt en bedömargrupp för att granska ansökningar från Ersta Sköndals sjuksköterskehögskola och Linköpings universitet om att få utfärda specialistsjuksköterskeexamen. I gruppen har ingått de tre generalisterna professor Astrid Norberg, Umeå universitet, professor Giggli Udén, Malmö högskola, och docent Birgitta Engström, Umeå universitet. Gruppen har också innehållit ämnessakkunniga: leg. sjuksköterska Barbro Wessel, Riksföreningen för anestesi och intensivvård, leg. sjuksköterska Maud Lundbäck, Maria Radeskog, ordförande Riksföreningen för barnsjuksköterskor, leg. sjuksköterska Jonas Ericsson, Psykiatriska riksföreningen, universitetslektor Ingegerd Fagerberg, Mälardalens högskola, och doktorand Els-Marie Andrée Sundelöf, Blekinge tekniska högskola.

Bedömarna har tagit del av ansökningshandlingar från de två lärosätena. Liksom vid tidigare prövningar av rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen har inga platsbesök gjorts eftersom grundutbildningen till sjuksköterska granskats utförligt vid två tidigare tillfällen.

Utgångspunkter

Villkoren för att utfärda examina föreskrivs i högskolelag och högskoleförordning.

All högskoleutbildning ska enligt högskolelagen vila på vetenskaplig grund samt på beprövad erfarenhet. Verksamheten ska bedrivas så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Den ska avpassas så att en hög kvalitet nås såväl i utbildningen som i forskningen.

De allmänna målen för grundläggande utbildning beskrivs i 1 kap. högskolelagen:

9 § Den grundläggande högskoleutbildningen skall, utöver kunskaper och färdigheter, ge studenterna förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem samt förmåga att följa kunskapsutvecklingen, allt inom det område som utbildningen avser. Utbildningen bör också utveckla studenternas förmåga till informationsutbyte på vetenskaplig nivå.

Specialistsjuksköterskeutbildningen är en påbyggnad på sjuksköterskeutbildning. Utöver de allmänna målen gäller att för att få specialistsjuksköterskeexamen skall studenten ha

- förmåga att inom specialområdet ansvara för att i samråd med patient/ närstående identifiera vårdbehov, upprätta omvårdnadsplan, leda och utvärdera omvårdnadsåtgärder samt ta initiativ till och leda kvalitetsutvecklingen i omvårdnadsarbetet,
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom specialområdet ansvara för handhavandet av medicinteknisk utrustning,
- förmåga att medverka i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten samt bidra till ett effektivt resursutnyttjande.

Examen kan utfärdas inom akutsjukvård, allmän hälso- och sjukvård, hälso- och sjukvård för barn och ungdomar, psykiatrisk vård, vård av äldre och som distriktssköterska.

Specialistsjuksköterskeexamen inom akutsjukvård kan utfärdas med inriktning mot anestesijukvård, intensivvård, operationssjukvård eller ambulanssjukvård. Inom allmän hälso- och sjukvård finns inriktningar mot kirurgisk vård, internmedicinsk vård eller onkologisk vård. I

examensbeviset skall anges vilket specialområde och i förekommande fall inriktning utbildningen avser.

För varje inriktning gäller särskilda mål, utöver dem som citeras ovan, vilka framgår av förordningstexten.

Specialistsjuksköterskeexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 40 poäng. För specialistsjuksköterskeexamen som distriktssköterska krävs dock sammanlagt 50 poäng. I utbildningen skall klinisk utbildning ingå, och omfattningen skall anpassas efter behovet för respektive specialområde och inriktning. Därtill ställs krav på, av Socialstyrelsen utfärdad, legitimation som sjuksköterska.

Bedömningskriterier

Tolkningen av föreskrifterna uttrycks vid bedömningarna i ett antal kvalitetskriterier. Några av dessa kriterier kan hänföras till högskolans specifika förutsättningar att utfärda examina, andra till högskolans allmänna och långsiktiga förutsättningar att inneha examensrätt. Utbildningens kvalitativa nivå avgörs sammantaget av alla kvalitetsfaktorer i ett inbördes samspel.

De förhållanden som här använts som kvalitetskriterier är: *lärarkompetens och kompetensutveckling, utbildningens mål, innehåll och organisation samt ämnesdjup och ämnesbredd.*

För lärosätena har förutsättningarna att ge de olika inriktningar som lärosätet uppgett i sin ansökan bedömts. En sammanvägd bedömning av förutsättningarna för de olika inriktningarna ligger till grund för vår rekommendation.

Bedömningar

Sedan specialistsjuksköterskeexamen infördes den 1 mars 2001 har de lärosäten som i många fall redan gav påbyggnadsutbildningar för sjuksköterskor utformat sina utbildningar så att de överensstämmer med den nya examen. Liksom vid en prövning våren 2001 av ett större antal ansökningar har bedömargruppen förståelse för att detta arbete är en process som inte avslutats. I den prövning som nu gjorts har kvaliteten i utbildningarna bedömts utifrån det arbete som gjorts hittills.

Ersta Sköndals sjuksköterskehögskola

Ersta Sköndals sjuksköterskehögskola har ansökt om att få utfärda specialistsjuksköterskeexamen inom psykiatrisk vård.

Högskolan avser att erbjuda sin utbildning på två nivåer, beroende på de studerandes förkunskaper. Vi anser att erfarenheter och konsekvenser av detta arbetssätt/denna konstruktion bör utvärderas.

Vi föreslår att Ersta Sköndals sjuksköterskehögskola ges rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen. Utbildningarna bör följas upp inom fyra år.

Linköpings universitet

Linköpings universitet har ansökt om att få utfärda specialistsjuksköterskeexamen inom akutsjukvård med inriktning mot anestesi- och intensivvård, operationssjukvård och ambulanssjukvård. Universitetet har också ansökt om att få utfärda specialistsjuksköterskeexamen inom hälso- och sjukvård för barn och ungdomar, specialistsjuksköterskeexamen inom psykiatrisk vård, specialistsjuksköterskeexamen inom vård av äldre och specialistsjuksköterskeexamen som distriktssköterska.

Universitetet har framför allt utarbetat den utbildning som leder till specialistsjuksköterskeexamen som distriktssköterska. Vi utgår från att övriga inriktningar kommer att utarbetas på samma sätt.

Högskolan avser att erbjuda sin utbildning på två nivåer, beroende på de studerandes förkunskaper. Vi anser att erfarenheter och konsekvenser av detta arbetssätt/denna konstruktion bör utvärderas.

Vi föreslår att Linköpings universitet ges rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen. Utbildningarna bör följas upp inom fyra år.